

НОВІ АСПЕКТИ В ПОЛІТИЦІ АДМІНІСТРАЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА США ЩОДО НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

Джозеф Байден під час своєї першої офіційної прес-конференції на посаді президента США, яка відбулася 25 березня 2021 року¹, заявив: «... у 60-х роках ми інвестували трохи більше 2 % усього нашого ВВП у чисті дослідження та науку. Сьогодні — 0,7 %². Я збираюсь це змінити. І ми це змінимо. Майбутнє — за тими, хто володіє технологіями, квантовими обчисленнями, дуже багато чим, у тому числі в медичних галузях. Тому я подбаю, щоб наші інвестиції наблизились до 2 %». Далі він підкреслив, що однією з причин створення ним Президентського комітету радників з науки і технологій (President's Council of Advisors on Science and Technology, PCAST) є наміри щодо фінансування медичних досліджень (раку, хвороби Альцгеймера, діабету), галузей майбутнього — штучного інтелекту, квантових обчислень, біотехнологій.

Посилення підтримки науки з боку новообраного президента не було несподіванкою для американського виборця, адже Джозеф Байден неодноразово підкреслював її необхідність під час виборчої кампанії. Але вражаючими видаються масштаби такого посилення, адже йдеться про майже трикратне збільшення бюджетних витрат на дослідження і розробки.

Невдовзі після згаданої прес-конференції на сайті Білого дому з'явилися коментарі: «Байден пропонує вкласти 250 млрд дол. у дослідження»³,

---

¹ Remarks by President Biden in Press Conference. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/03/25/remarks-by-president-biden-in-press-conference/> (дата звернення: 02.04.2021).

² Йдеться про фінансування з державного бюджету, яке складає в США менше третини валових внутрішніх витрат на дослідження і розробки.

³ Biden proposes \$250 billion investment in research. URL: <https://www.sciencemag.org/news/2021/03/biden-proposes-250-billion-investment-research> (дата звернення: 02.04.2021).

«Байден зобов'язується інвестувати близько 2 % ВВП в наукові дослідження»⁴ і т. п., в яких повідомляються конкретні напрями витрат. Зокрема підкреслюється, що 180 млрд дол. буде призначено на «дослідження і розробки та технології майбутнього», 70 млрд дол. — на дослідження в галузях, пов'язаних з боротьбою з пандеміями, та ін.

Національний науковий фонд (NSF) США отримає 50 млрд дол. (хоча нинішній поточний бюджет NSF складає 8,5 млрд дол.), частина з яких інвестуватиметься в нові технології управління. Близько 35 млрд дол. планується спеціально виділити на розроблення технологій. Крім того, майже 40 млрд дол. буде виділено на модернізацію науково-дослідних центрів країни — як федеральних, так і університетських лабораторій.

Президент Байден закликає також створити нову національну лабораторію кліматичних технологій, які дозволять подолати кліматичну кризу і зроблять США світовим лідером у галузі технологій «чистої енергії та робочих місць у чистій енергетиці».

Показово, що при цьому також плануються цікаві новації в управлінні та організації наукового пошуку. Про це йдеться, зокрема, в підготовленій ще в січні доповіді вже згаданого вище PCAST під назвою «Інститути індустрії майбутнього: нова модель американського лідерства в науці та технологіях»⁵. Розуміючи під індустріями майбутнього прориви в новітніх технологіях, квантовій інформатиці, біотехнологіях, створенні штучного інтелекту і передових комунікаційних мереж, автори доповіді стверджують, що саме в них криється потенціал для вирішення низки найактуальніших проблем людства, поліпшення якості життя для всіх, а також забезпечення національної та економічної безпеки. І щоб досягти процвітання у все більш динамічному конкурентному середовищі глобальної науки і технологій, США мають стати першопрохідником у нових підходах до виконання досліджень і розробок, особливо в галузях, що становлять національний інтерес. Виходячи з цього PCAST пропонує нову революційну парадигму багатогалузевого співробітництва — *Інститути індустрії майбутнього* (Industries of the Future Institutes, IotFIs) для вирішення деяких із найважливіших проблем сучасності та забезпечення науково-технологічного лідерства США у наступному десятилітті. Мета їх створення — сприяти об'єднанню зусиль кількох галузей і секторів економіки з «екосистемою досліджень і розробок» — академічних, промислових, державних і некомерційних (наприклад, досліджень і розробок, що фінансуються з некомерційних наукових фондів). IotFIs охоп-

---

⁴ Байден об'являє інвестувати близько 2 % ВВП в наукові дослідження. URL: <https://www.nextgov.com/cio-briefing/2021/03/biden-commits-investing-closer-2-gdp-science-research/172933/> (дата звернення: 01.04. 2021).

⁵ Industries of the future Institutes: a new model for American science and technology leadership. URL: https://science.osti.gov/-/media/_/pdf/about/pcast/202012/PCAST---IOTFI-FINAL-Report.pdf?la=en&hash=0196EF02F8D3D49E1ACF221DA8E6B41F0D193F17 (дата звернення: 02.04.2021).

люватимуть увесь ланцюг від наукового відкриття до розробки нового продукту в межах однієї організаційної структури. На думку авторів доповіді, унікальність IotFIs полягає не тільки в їх міжгалузевому спрямуванні, а й у налагодженні наукового співробітництва з усіма рівнями науки та освіти — від фундаментальних досліджень до розробок і технологічного застосування. При цьому вони розраховують також на зменшення адміністративного тиску, запровадження більш гнучких умов охорони інтелектуальної власності, які стимулюватимуть творчу співпрацю всіх секторів досліджень і розробок, і з оптимізмом дивляться на перспективи подолання «деяких традиційних адміністративних і нормативних перепон» на шляху до створення таких міжгалузевих науково-дослідних організацій.

Цікаво, що нова адміністрація президента США також звертає увагу на необхідність опори на науку в усіх аспектах державної політики. Так, ще 27 січня 2021 року Дж. Байден підписав меморандум «Про відновлення довіри до уряду шляхом наукової чесності та розроблення політики на основі фактів»⁶ (перший варіант такого документа видано у 2009 році тодішнім президентом Б. Обамою⁷). В ньому, зокрема, зазначено, що директор Управління науково-технологічної політики несе відповідальність за дотримання всіма виконавчими органами адміністрації політики наукової чесності, яка забороняє неналежне політичне втручання в проведення наукових досліджень, збирання наукових і технологічних даних або їх викривлення. Серед інших завдань, що містяться у цьому документі, — доручення визначити ефективні методи залучення вчених країни до вирішення наукових проблем для кожного з агентств адміністрації.

*З.О. ПОПОВИЧ,
кандидат економічних наук,
Тулейнський університет Луїзіани (The Tulane University
of Louisiana), м. Новий Орлеан, США*

---

⁶ Memorandum on Restoring Trust in Government Through Scientific Integrity and Evidence-Based Policymaking, January 27, 2021. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/presidential-actions/2021/01/27/memorandum-on-restoring-trust-in-government-through-scientific-integrity-and-evidence-based-policymaking/> (дата звернення: 02.04.2021).

⁷ Memorandum for the Heads of Executive Departments and Agencies. URL: <https://obamawhitehouse.archives.gov/sites/default/files/microsites/ostp/scientific-integrity-memo-12172010.pdf> (дата звернення: 02.04.2021).